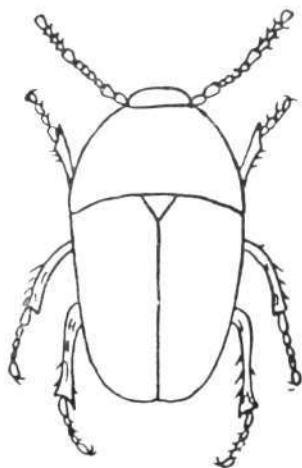

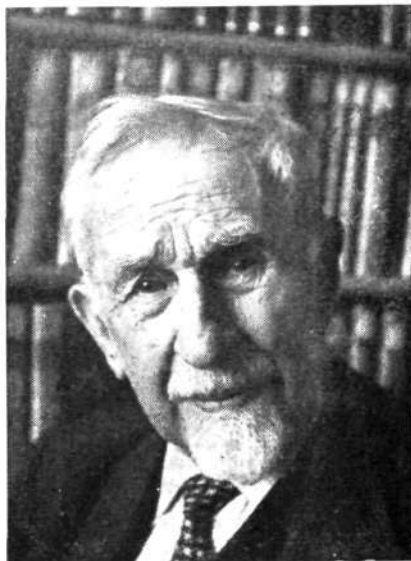
BOSTJAN KIAUTA

ORIGINALNA NAHAJALIŠČA HROŠČEV V JAMAH V OKOLICI ŠKOFJE LOKE

Od vseh jamskih živali je favna jamskih hroščev (*Coleoptera*) v Sloveniji in tako tudi na loškem ozemlju razmeroma najboljše preiskana. Tu jo je začel sistematično raziskovati s svojimi sodelavci sredi 19. stoletja že utemeljitelj

Sphaerobathyscia hoffmanni Motsch.
(Migutovo brezno)

Alfonz Gspan, prvi sistematični raziskovalec
favne jamskih hroščev na loškem ozemlju
(Foto B. Kiauta)

biospeleologije Ferdinand Josef Schmidt. Njegove prve ekskurzije v loške jame datirajo verjetno iz dobe eno ali dve desetletji po njegovem opisu prvega jamskega hrošča *Leptoderus hohenwarti*, ki je bil odkrit v Postojnski jami l. 1830, opisan pa dve leti kasneje.

Doslej je znanih na loškem ozemlju preko 70 speleoloških objektov, vendar je favnistično podrobneje raziskanih le nekaj jam, zlasti v neposredni okolici Škofje Loke. V njih je bilo ugotovljenih blizu 20 vrst hroščev (vsi niso izrazito jamski prebivalci). V štirih ali petih jamah na tem ozemlju (ime ene je neznano) je bilo odkritih in opisanih 10 novih vrst in podvrst.

Pretežna večina jamskih hroščev na loškem ozemlju pripada družinama krešičev (*Carabidae*) in mrharjev (*Silphidae*). Z zoogeografskega vidika žive tu značilni alpski rodovi kot sta *Orotrechus* J. Müll. in *Sphaerobathyscia* Motsch. ter rodovi, ki žive tako v alpskem kot tudi dinarskem krasu: *Anophthalmus* Sturm in *Aphaobius* Abeille. Tu podajamo v kronološkem redu pregled v loških jamah odkritih vrst.

Leta 1856 je Rus Viktor Motschulsky opisal prvo novo jamsko vrsto iz okolice Škofje Loke: *Sphaerobathyscia hoffmanni*, ki jo je odkril v Migutovem breznu Schmidtov sodelavec Nikolaj Hoffmann, po poklicu nožar v Ljubljani. Sledilo je leta 1859 v Kevdrcu na Lubniku Schmidtovo odkritje in naslednje leto najprej R. Schaumov in nato Schmidtov opis vrste *Orotrechus globulipennis*, leta 1885 pa Edmunda Reitterja opis *Aphaobius heydeni* iz Kranjske, kar pa morejo biti le jame pri Škofji Loki, ker drugod ta žival ne živi. Leta 1911 je odkril Alfonz Gspan v Migutovem breznu *Anophthalmus micklitzi* subsp. *alphonsi* J. Müll., naslednje leto pa v Kevdrcu na Lubniku *Anophthalmus schmidti* subsp. *gspani* Reit. in *Aphaobius milleri* subsp. *ljubnicensis* J. Müll. Leta 1922 je Egon Pretner odkril v Štinetovi jami *Anophthalmus episcopalis* J. Müll., leta 1933 pa v Bidovčevi luknji pri Besnici *Anophthalmus besnicensis* Pretn. in *Aphaobius müllerianus* Pretn.

Tako je bilo na razmeroma dokaj majhnem ozemlju odkritih šest novih oblik krešičev (iz rodov *Anophthalmus* Sturm in *Orotrechus* J. Müll.) ter štiri vrste in podvrste mrharjev (iz rodov *Sphaerobathyscia* Motsch. in *Aphaobius* Abeille). Nova odkritja, zlasti v zahodnih predelih, kjer so jame favnistično še skoraj neraziskane, so vsekakor možna in pričakovana.

Literatura

Gspan A., Notizen über krainer Anophthalmen. Wien. Ent. Ztg., XXXVII. Heft IV bis VII, 1918, str. 155—156. — Kiauta B. in Leben F., Sistematski opis jam v okolici Škofje Loke, Loški razgledi VII, Škofja Loka 1960, str. 157—178. (Tukaj je navedena tudi literatura ostalih avtorjev: Schaum R., Schmidt F., Motschulsky V., Müller J., Pretner E. in Reitter E.) — Schmidt F., Beitrag zu Krains Fauna. Illyrisches Blatt, Laibach: Entomologische Streizüge, I. c., Nr. 20, str. 77—79.

Résumé

LES LIEUX DE DÉCOUVERTE ORIGINAUX DES COLÉOPTÈRES CAVERNICOLES DES ENVIRONS DE ŠKOFJA LOKA

L'auteur cite dans l'ordre chronologique les coléoptères cavernicoles (*Coleoptera*, *Carabidae*, *Silphidae*) découverts depuis 1856 dans les grottes des environs de Škofja Loka, en présentant les auteurs de ces découvertes et les lieux où elles ont été faites: *Sphaerobathyscia hoffmanni* Motsch. (leg. N. Hoffmann, Migutov brezen), *Orotrechus globulipennis* Schaum (leg. F. Schmidt, Kevdrec sur le mont Lubnik), *Aphaobius heydeni* Reitt. (d'une grotte inconnu, indubitablement dans les environs de Škofja Loka), *Anophthalmus micklitzi* subsp. *alphonsi* J. Müll. (leg. A. Gspan, Migutov brezen), *A. micklitzi* subsp. *ljubnicensis* J. Müll. (leg. A. Gspan, Kevdrec sur le Lubnik), *A. schmidti* subsp. *gspani* J. Müll. (leg. A. Gspan, Kevdrec sur le Lubnik), *Aphaobius milleri* subsp. *ljubnicensis* (leg. A. Gspan, Kevdrec), *Anophthalmus episcopalis* J. Müll. (leg. E. Pretner, Štinetova jama), *A. besnicensis* Pretner (leg. E. Pretner, Bidovčeva luknja) et *Aphaobius müllerianus* Preter (leg. E. Pretner, Bidovčeva luknja).